

Ю. А. Мицик

Літківське Євангеліє

ЛІТКІВСЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ – рукописне Євангеліє. Більша частина тексту (загалом – 255 аркушів) написана церк.-слов'ян. мовою, один фрагмент – переважно староукраїнською. Цей фрагмент, ймовірно, найранішого походження, схожий із Пересопниц. Євангелієм серед. 16 ст., Євангелієм 1570, Волин. Євангелієм 1571, а також із серб. Євангелієм серед. 16 ст. Каліграф. укр. півустав рукопису подібний до того, яким писане Вілен. Євангеліє 1594, створене вілен. райцею Яковом Івановичем. Пам'ятка містить список передмови Феофілакта Болгарського, єпископа Охридського, має художньо оформлені заставки, на сріб. окладі 17 ст. зображено 4-х євангелістів. Уведена у наук. обіг [О. Грузинським](#), який виявив її 1909 у б-ці настоятеля Свято-Микол. храму в с. Літки Остер. пов. Черніг. губ. (нині Бровар. р-ну [Київ. обл.](#)) о. Я. Олександровича. Шляхом дослідж. текстів пам'ятки вдалося з'ясувати, що її створ. 1595–1600 на Волині (укладач і переписувач невідомі). Згодом Євангеліє належало ченцям православ. Хрестовоздвижен. монастиря у Луцьку – ієромонаху Митрофану (Дементієвичу) та архімандриту Тарасію (Черніховському), які доповнили його стислим монастир. пом'яником. Тоді ж до нього додано й 5 гравюр 1624–44 двох майстрів (один із них – Ілля) з Києво-Печер. лаври. Після смерті ченців пам'ятка зберігалася у Хрестовоздвижен. монастирі, згодом, можливо під час Руїни 2-ї пол. 1650-х – 1-ї пол. 60-х рр., її перевезли на Сіверщину. Після зруйнування церкви в с. Літки у 1930-х рр. місцезнаходження Л. Є. невідоме.

Рекомендована література

1. Грузинский А. С. Из истории перевода Евангелия в Южной России в XVI веке: Литковское Евангелие // Чтения в истор. об-ве Нестора-летописца. К., 1911. Кн. 23, вып. 1–2, 3.

Покликання на статтю:

Літківське Євангеліє / Ю. А. Мицик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55832>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).